

Expertmeeting VTB

Wetenschap en techniek: wel vanzelfsprekend, niet vanzelf Estafettebijeenkomst Programma VTB

1 november 2006

Op 1 november hield het Programma VTB in de Sterrenwacht in Utrecht een toekomstforum onder de titel 'Stralend talent!'. Het centrale thema was Vanzelfsprekend Wetenschap en Techniek in het basisonderwijs. Experts op het gebied van wetenschap en onderwijs gingen met elkaar in gesprek over de toekomst van VTB. Het thema van de dag bleek goed gekozen: er was nauwelijks discussie over het feit dat wetenschap en techniek een vanzelfsprekende plaats zouden moeten innemen in het Nederlandse basisonderwijs. Wél werd er flink gediscussieerd over de vraag wat dat betekent en hoe daar concreet vorm aan moet worden gegeven. Wetenschap en techniek krijgen nu eenmaal niet vanzelf hun vanzelfsprekende plek in het Nederlandse onderwijs.

De inzet van de discussies is een aangescherpt visiedocument dat de formateur, die na de verkiezingen aan de slag gaat, mee krijgt. VTB wil hiermee bewerkstellingen dat het nieuwe kabinet de lijn zoals die nu is ingezet, met nieuw élan zal voortzetten. Vandaar dat er aan de hand van een drietal thema's gepraat wordt over de toekomst van VTB. Na een korte inleiding van Jeroen Gommers gaan de aanwezigen uiteen om zich in drie groepen te buigen over de thema's talent, attitude en het brede domein wetenschap en techniek. Naast de visie op deze terreinen is er ook ruimte voor de concrete invulling hiervan op de basisschool op pabo.

Tijdens de sessie over talent onder leiding van prof. dr. Jan de Lange wordt duidelijk dat kinderen al veel in huis waar we vaak nog geen weet van hebben. Het programma TalentenKracht doet hier onderzoek naar. Het onderzoek naar het bètatalent van kinderen is nog niet lang bezig, maar de resultaten zijn nu al even verrassend als veelbelovend. Dat blijkt ook uit de video-opnamen die De Lange laat zien. Vandaar dan ook dat het talent van kinderen uitgangspunt zou moeten zijn in het onderwijs. Dit zorgt voor een toename in motivatie en daarmee leerrendement en zelfvertrouwen. Motivatie blijkt namelijk een belangrijke factor voor het leervermogen van kinderen. Dat is de belangrijkste conclusie die voortkomt uit de sessie over de houding van kinderen in het basisonderwijs onder leiding van dr. Juliette Walma van der Molen en prof. dr. Wienand Wynen. En motivatie om te leren is bij kinderen vanzelf aanwezig. Zo weten de deelnemers aan de sessie over domein onder leiding van drs. Theo Jurriëns zich allemaal nog wel het eerste moment te herinneren waarop ze zich ooit verwonderden, uiteenlopend van de maanlanding tot drijvende of zinkende plastic beestjes in het kinderbadje. Het laat maar weer zien dat de kinderlijke fascinatie een middel kan zijn voor het ontdekken van de wereld om hen heen.

Na afloop van de sessies is er even tijd om alles te laten bezinken, maar al gauw brandt de discussie weer los. Nu plenair en dus komen er nog meer inzichten, aspecten en standpunten aan de orde. Tijdens de afsluitende discussie blijkt dat de aanwezigen het roerend eens zijn over het belang van wetenschap en techniek geïntegreerd in alle vakken. Daardoor kan wetenschap en techniek het onderwijs in brede zin verbeteren en verrijken. Het is daarbij van belang dat kinderen de ruimte krijgen om zelf te ontdekken hoe de wereld in elkaar zit. De ontwikkeling van talent in de breedste zin van het woord is het uitgangspunt in het onderwijs dat VTB voorstaat. Natuurlijk blijft ook vakkennis een belangrijke rol spelen.

Het meten van talent trekt het onderwerp naar de lesvloer, maar het is niet makkelijk om hiervoor een concrete oplossing te bieden. VTB wil scholen vooral prikkelen om flexibel te zijn in plaats van krampachtig vast te houden aan een bepaalde lesmethode. Zo ontstaat ruimte voor onderzoekend leren, en voor de ontwikkeling van talent. Vooralsnog is er geen concreet voorstel voor een systematiek of een toetsingsinstrument voor deze onderwijsvorm. Scholen moeten uitgedaagd worden om zelf aan te geven wat ze doen om talent te ontwikkelen.

De aanwezigen zijn allemaal mensen die hun sporen in het onderwijs verdiend hebben en het gespreksonderwerp van de dag is veelzijdig en van groot belang. Niet zo verwonderlijk dus, dat de discussie nog lang niet ten einde is, wanneer de lucht boven het glazen dak van de sterrenwacht langzaam donker is geworden. Een eenduidige conclusie is er niet, maar men is het wel eens over het thema van de dag: wetenschap en techniek horen vanzelfsprekend in het onderwijs en er moet ook maatschappelijk een positieve herwaardering voor komen. De locatie, de Sterrenwacht in Utrecht, onderstreepte dit nog eens. In de 16e eeuw werden er al chemische proeven gedaan en in de 19e eeuw fungeerde het gebouw als Sterrenwacht. Het laat maar zien dat mensen van nature nieuwsgierig zijn naar de wereld om hen heen. En precies dát wil VTB stimuleren.